



## **Forum Ecclesiasticum**

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

**Leuren, Peter**

**Moguntiae, 1720**

Quæst. 414. In quibus soleant Prælati ecclesiastici excedere in subditos clericos.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

nem, etsi fortè minùs conformiter praxi universalis Ecclesiæ, quia intentio illa posterior prævalet priori, eamque virtualiter revocat, & sic validè ordinari furtivè se ingerentes per priorem aliàs intentionem ab Ordinibus suscipiendis remotos, absolute tamen eos validè ordinari, ut vult Laym. eò quòd Episcopus censetur semper habere actualem & practicam intentionem ordinandi hominem præsentem ad ordines recipiendos, non videtur dicendum Episcopum, sicut habere potuit, ita habuisse seriam intentionem non ordinandi furtivè se ingerentes, vel ex eo constat, quòd verbis manifestarit, eamque in dubio retractasse per contrariam nullo modo manifestatam non præsumatur. Arg. *L. generaliter. C. de non numer. pecunia.* ubi: *Nimis indignum videtur, quod sua quisque voce dilucidè protestatus est, id in eundem casum infirmare, proprioque testimonio resistere.* Ad hæc in dubio, quando agitur de valore Sacramenti, pars tutior (qualis est tales non censerì ordinatos) est eligenda.

*Quæst. 412. Quas penas incurrat furtivè ordinatus?*

**R**Esp. Est ipso jure suspensus ab Ordinibus ita susceptis. Abb. *in c. 1. h. t. not. 1. Pirh. h. t. num. 3.* cum communi. Arg. *c. 1. 2. 3. h. t. & si Episcopus priùs id prohibuit sub excommunicatione, furtivè se ingerens, nec in furtivè, nec in aliis rite susceptis Ordinibus ministrare valet, hoc ipso, quòd sit excommunicatus, & consequenter, si id fecerit, incurrit irregularitatem, ob quam*

sine dispensatione promoveri nequit, ad Ordines Superiores. *c. 1. h. t. Barb. ibid. num. 5. Abb. in c. 2. h. t. num. 2. Laym. l. c. p. 5. c. 3. num. 1. Bonac. & alii contra Nav. apud Reiffenst. num. 10.* qui tamen examinatus & approbatus ad Ordines minores, vel etiam ad majores, duos unà die suscipit solam suspensionem & non irregularitatem incurrit (intellige si non ministrat in simul susceptis) Suar. *l. c. S. 3. num. 5. Castrop. de cens. d. 6. p. 17. num. 1. Reiffenst. h. t. num. 11.* cum Gl. *in c. 1. h. t.* eò quòd contra tali modo suscipientes Ordines non nisi suspensio statuatur in jure.

*Quæst. 413. Quis dispensare possit in penis contractis ob Ordinem furtivè susceptum?*

**R**Esp. Si illum suscepit non præcedente prohibitionem sub excommunicatione, potest à pœna nihilominus incurta dispensare Episcopus, vel etiam Superior Regularis, si talis post ordinem ita susceptum Religionem ingrediatur, & ibi laudabiliter aliquamdiu vixerit. Reiffenst. *h. t. num. 12.* juxta expressum textum *c. 1. & 2. h. t.* Secus est, seu solus Papa dispensare poterit, si contra expressam prohibitionem Episcopi ordinem furtivè suscepit, nisi, ingressus fuerit religionem, in quo casu cum eo dispensare poterit Episcopus, ut in Ordinibus furtivè susceptis ministrare & ad Superiores ascendere possit, *c. 1. 2. 3. h. t.* uti etiam eo manente in Sæculo dispensare potest Episcopus, vi Trid. *sess. 24. c. 6.* si delictum sit occultum,

## TITULUS XXXI.

### De Excessibus Prælatorum & Subditorum.

*Quæst. 414. In quibus solcant Prælati ecclesiastici excedere in subditos Clericos?*

**R**Esp. Loquendo de excessibus Prælatorum, qui hoc titulo specialiter examinantur, sunt hi plures, & primò quidem, dum in subditos sibi excessum committunt, indebitis oneribus, talis seu exactio-nibus eos gravando; his enim nequeunt eos gravare, nisi jure vel consuetudine iis competat. *c. qua cognovimus. 10. q. 3. c. cum Apostolus. §. prohibemus. de censib. ac præsertim si exactam pecuniam imposuimve aliud gravamen non præstent, interdicens iis divinum officium, vel censuras infligendo, aut aliàs viliter & inhonestè illos tractando, ita ut Laicis reddantur despicabiles. c. 1. h. t.*

2. Secundò: si censuris propter alias causas indebitè & injustè inflictis eos vexent, *cit. c. 1. circa quod notandum hic obiter, de quo alibi ex professo: Episcopum non posse excommunicare vel suspendere Clericos, vel eorum ecclesias interdiciere sine judicio, id est, consensu Capituli sui, Pirh. h. t. n. 2. not. Secundò: cum Gl. in cit. c. 1. v. Capituli. juxta quòd expressè dicitur de interdicto c. 2. de his que sunt à major. part. capit. Siquidem, dum agitur de gravi & severa pœna injungenda, inque arduis negotiis per Episcopum requiritur consensus Capituli, quamvis in levioribus non nisi consilium, quod tamen non tenetur sequi, Salzedo in *pract. crim. can. c. 3. §. competit quidem. Rodriq. Tom. 2. qq. regul. q. 22. a. 7. Pirh. l. c. ubi tamen R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.**

addit, de consuetud. n. 6, hodie dum valere consuetudinem legitime præscriptam, ut Episcopus in inquirendis & puniendis criminibus subditorum non teneatur requirere consensum sui Capituli. *c. non est de consuetud. in 6.*

3. Tertiò: Episcopi excedunt, ecclesiam alteri Prælato inferiori subjectam sine legitima causa ab ejus subjectione & obsequio liberando. *c. 2. h. t.* sic nequit Archidiaconorum (idem est de aliis Prælati Episcopo inferioribus) jura, immunitates, jurisdictionem, obsequia subjectionemque præstanda, privilegio, consuetudine, præscriptione acquisita eripere aut diminuere. Gl. *in c. 2. h. t. v. diminuit.* ubi etiam, quòd Episcopus nequeat alicui concedere privilegium in judicium alterius. Arg. *can. conquestus. 9. q. 3.* Unde etiam, si Episcopi alijque similes Prælati exigant aut præcipiant aliquid repugnans privilegio subditi, is non tenetur. *c. 5. h. t.* ubi & hoc ipsum ei denegare potest proprià autoritate, juxta *cit. c. cognovimus.* nisi Episcopus aut Superior sit in possessione illius, quod à subdito privilegiato petit; tunc enim non nisi autoritate delegata *cit. c.* id negare potest, Arg. *c. cum inferior. de major. & obed. Pirh. h. t. num. 10.* cum Abb. *in cit. c. 5. h. t. in fine.* Quin imò sententia excommunicationis lata ab Episcopo contra subditum, eò quòd non paruerit sibi in iis, quæ contra privilegium ei à Superiore seu Papa concessum non tenet. *c. cum ad quorundam. h. t.* cum quoad hoc exempti sint subditi à jurisdictione Episcoporum.

4. Quartò: Excedunt, si beneficia & ecclesias indigne

indignis conferunt, *c. inter dilectos. h. t.* de quo in foro benef. uti & si Ecclesias & beneficia, in quibus institutionem & collationem habent, se ipsos instituunt, aut sibi conferant. *c. 3. h. t.* cum inter dantem & accipientem debeat esse distinctio personalis, *c. fin. de insit.* nemo sibi ipsi in facto proprio præstare auctoritatem, *§. fin. Inst. de auctor. tutor.* Item excedunt retinendo sibi redditus Ecclesiarum, seu beneficii, cum debeant Ecclesiæ vel beneficio providere de Rectore, etiam si sit manuale. *Abb. in c. 3. h. t. n. 2. Pirh. h. t. n. 6.*

5. Quinto: Excessum gravem committunt Episcopi, qui directè vel indirectè causam præbent homicidio, fiuntque hoc ipso irregulares, ita, ut privari debeant officio Pontificali, & ab Episcopatus administratione amoveri, prout sumitur ex *c. 10. h. t.* Hinc Episcopus in locis, in quibus jurisdictionem temporalem habet, debet constituere Judicem Laicum, qui in causis criminalibus jus dicat. *Arg. cit. c. 10. h. t. Azor. p. 2. L. 3. c. 32. q. 9. Pirh. h. t. n. 14.* Et si ipse corporaliter interfuit executioni pœnæ temporalis, per quam reus occiditur, vel membro mutilatur, irregularitatem incurrit, quia censetur auctoritatem, & suo modo opem præstare homicidio, vel mutilationi, juxta *c. 8. dist. 50. & Gl. in est. c. ex litteris. v. corporalem.* Secus ac est in Episcopo, aliòve Clerico jurisdictionem temporalem non habentibus in tali loco, ubi pœnæ corporales reis etiam sanguinis infliguntur, hi enim, si ibi purè spectatores, & nullatenus cooperatorum assistant, etsi peccent contra *c. ne Clerici vel Monach. irregularitatem non incurrunt, Abb. in c. ex litteris. n. 2. not. 1.*

*Quest. 415. Quinam sint excessus speciales & delicta Prælatorum Episcopo inferiorum.*

**I.** Resp. Sunt ferè sequentes, primus: si Sacerdotes sibi subiectos cogant ad revelandum peccatorem, vel peccatum auditum in Confessione sacramentali. *c. 13. h. t. Abb. ibid. n. 1.* Siquidem sigillum hoc Secreti est de jure divino; unde nec per S. Pontificem Sacerdos ad confessum sibi peccatum revelandum compelli potest; Sacerdos etiam, qui confessionem peccati excepit, productus in iudicio in testem, non tantum potest dicere, se nihil desuper scire, sed etiam jurare, se nihil scire de eo, de quo interrogatur. *Abb. in cit. c. 13. n. 5. Barb. n. 2. Pirh. h. t. num. 17. not. 1.* De cætero Judex potest aliquem, cui constat extra confessionem de furto & fure, compellere ad revelandum hunc & illud, quin & Judex ecclesiasticus ferre potest sententiam censuræ contra non revelantes. *Pirh. cit. n. 17. Arg. cit. c. ex litteris.*

2. Secundus: si Prælati tales inferiores Episcopo sine illius consensu attentent Ecclesias sibi subiectas unire. *c. 8. h. t.* ubi habetur, solum Papam posse unire Episcopatus, seu Ecclesias Cathedralis, sicut autem Papa id potest privativè ad Episcopos, ita etiam de jure communi & secluso speciali privilegio soli Episcopi possunt privativè ad inferiores Prælatos unire Ecclesias suarum dioecesium, licet cum aliquo quò ad hoc discrimine inter Papam & Episcopum, quòd Papa unire possit Ecclesias etiam sine causa, & sine consensu & consilio alicujus. *Arg. can. ult. 9. q. 3. Abb. in cit. c. 8. n. 2. Jo. And. n. 1.* ad faciendam verò unionem, validè ab Episcopo requiratur justa causa, *c. 1. de his, qua à Prælati. & consensus Capituli, Arg. c. pastoralis de donat. & Clem. 2. de reb. eccl. non alien. Sic*

itaque Episcopi propriâ auctoritate possunt unum monasterium vel beneficium sæculari unire alteri, modò utrumque sit in eorum dioecesi, eorumque jurisdictioni subiectum & neutrum exemptum. *Fagn. in cit. c. 8. h. t. n. 10. Azor. p. 2. L. 6. c. 28. q. 6. Castrop. in 13. d. 6. p. 12. §. 2. n. 1.* Abbates verò & Prælati Episcopo inferiores Ecclesias & beneficia sine consensu Episcopi vi *cit. c. 8.* unire non possunt, nisi hoc jus uniendo ex Privilegio aliquo Pontificio, vel legitima præscriptione acquisiverint; quia hæc potestas jure communi concessa & reservata solis Episcopis. *Abb. l. c. n. 3.* & unio ab Abbate vel Priore monasterii facta, etiam cum consensu metropolitani, sed proprio Episcopo inconsulto nulla est. Plura de unione faciendâ vide apud me *in foro benef. part. 3.* ubi de unione beneficiorum, uti & apud *Wiclm. h. t. a. 2. per totum.*

3. Tertius: si immisceant se hi Prælati cognitioni causarum matrimonialium citra specialem concessionem seu privilegium, & legitime præscriptam consuetudinem, (per quam aliàs, quæ ad jurisdictionem episcopalem spectant, à Prælati inferioribus præscribuntur. *Gl. fin. in cit. c. 12.) c. 12. h. t. Gl. ibid. v. episcopalis dignitatis. & Hofl. v. periculum.* Hodie verò ex decreto Concilii Trid. *Sess. 24. c. 20. §. ad hæc.* causæ matrimoniales & criminales Episcopis tantum examini, & jurisdictioni reservatæ, non obstantibus quibuscunque privilegiis & consuetudinibus, nisi fuerit consuetudo immemorialis, ut declaravit S. Congregatio ejusdem Concilii apud Gallemart. *in declarationibus, n. 8. & Fagn. in cit. c. 12. n. 6.* Nihilominus excipiuntur Abbates & Prælati, qui sunt nullius dioecesis, quia omnimodam jurisdictionem, & quasi ordinariam in clerum & populum habent, exclusis Episcopis, & consequenter possunt causas matrimoniales cognoscere, quæ potestas iis ablata non est per Trid. Secus est de Decanis, Archidiaconis, de quibus loquitur Concilium, & quibus Superiores sunt dicti Prælati exempti.

4. Quartus excessus inferiorum Prælatorum est, pœnitentias publicas & solennes imponere sine mandato Episcopi; cum id ad solum Episcopum pertineat, *c. in capite dist. 50. & cit. c. 12. h. t. & ibi Gl. penult. juncta Gl. Marg. Lit. A. Hofl. v. publicas. Alex. de Nevo, Lit. F. Pirh. h. t. n. 22.*

5. Quintus est de jure communi, concedere indulgentias, quia ea potestas pertinet præcisè ad dignitatem & jurisdictionem episcopalem, ut constat ex *cit. c. 12.* ubi: quòd Abbates concedendo indulgentias manus extendant ad ea, quæ sunt dignitatis episcopalis; & ita tenent *Azor. p. 2. L. 3. c. 55. q. 3. Pirh. l. c.* aliique communiter contra *Rodriq. Tom. 22. qq. regul. q. 87. a. 3.* quatenus docet, id competere Prælati Religiosorum, habentibus potestatem ordinariam quasi-Episcopalem, ut Generales, Provinciales Ordinum regularium exemptorum; cum ea non sit Ordinis Episcopalis aut Sacerdotalis. Unde & indulgentias concedere possunt Episcopi non consecrati, nec Sacerdotes, ut *D. Thom. in 4. dist. 20. a. 3. q. 2.* cui sententiæ obstare *cit. c. 12.* negando expressè, hanc potestatem competere Prælati, defendit *Pirh. l. c.* quavis *n. 23.* addat, probabile esse, quòd non solum ex privilegio, seu concessione speciali Papæ, sed etiam ex consuetudine præscripta legitime Prælati inferiores Episcopis acquirere possint potestatem concedendi indulgentias, cum talis consuetudo tribuat jurisdictionem. *Arg. c. ult. de off. Archid. & c. cum contingat, de foro compet. & ita docent Gl. fin. in c.*